

Események, rendezvények

Beszámoló a 23. Magyar Őslénytani

Vándorgyűlésről

2020. szeptember 25.

A jelenleg is zajló COVID pandémia miatt – rendhagyó módon – egynapos előadóülés formájában rendeztük meg a 23. Magyar Őslénytani Vándorgyűlést a Magyar Természettudományi Múzeum Semsey előadótermében.

A rendezvényt évről évre más helyszínen szervezi meg a szakosztály, így az eredeti tervek szerint 2020 májusában a négynapos vándorgyűlésre a lengyelországi Szentkereszt-hegységbeli Chęciny-i Geológiai Bázison került volna sor a lengyel kollégák közreműködésével. Sajnos, a vírus miatt a négynapos külföldi rendezvény egy terepi program nélküli budapesti előadónappá redukálódott. A vezetőség a múzeum szigorú járványügyi szabályait betartva tartotta meg a vándorgyűlést. Az előadónap sikeres volt: összesen 11 intézményből 51 résztvevő regisztrált. Az idén először a végzett szakemberek és a földtudós hallgatók mellett professzionálisan felkészült ősmaradványgyűjtők is nagy számban képviseltették magukat. Őket a szervezők elsősorban a Paleotóp nevű őslényblogon keresztül érték el. Az elhangzott előadások és poszterek rövid összefoglalói a konferencia kiadványkötetében olvashatók.

A korábbi vándorgyűlésekhez minden évben kapcsolódott egy úgynevezett „Nulladik napi” ismeretterjesztő programsorozat, amelynek tervezett helyszíne a Magyar Természettudományi Múzeum lett volna. A 2020-as évben rendhagyó módon ez utóbbi a budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Iskola „Fazekas + Fesztivál” programsorozatában került meghirdetésre és megtartásra SZIVES Ottilia: „Mire jók az ősmaradványok: alkalmazott őslénytan” című előadása formájában.

A vándorgyűlésen négy blokkban 19 tudományos előadás és 6 poszter szóbeli bemutatása hangzott el. Ebben az évben először – szintén a rendkívüli helyzet miatt – két kolléga online jelentkezett be rövid beszélgetésre, valamint az eredetileg meghívott lengyel előadók hangalámondásos előadást küldtek maguk helyett. A változatos program során a roncslásmentes 3D-leképező módszerektől a dinoszauruszok koponyadíszítségén át az éghajlat által vezérelt tájelméletig ismerhettük meg az aktuális eredményeket.

A konferenciát anyagilag a Nemzeti Kulturális Alap (NKA) támogatta. A megítélt összeg egyrészt a részt vevő kollégák étkeztetésére, másrészt az ISBN-számmal ellátott 31 oldalas absztraktkötet megjelenítésre fordítottuk; a maradék összeget pedig visszautaltuk. Az NKA pályázati keretből lehetőségünk volt hat hallgató teljes részvételi költségének fedezésére is. A hallgatói támogatásra a diákok a beadott előadás vagy poszter kivonatával pályázhattak. Az előadás-összefoglalókat a Magyarhoni Földtani Társulat Őslénytani–Rétegtani Szakosztályának vezetősége bírálta el. A támogatásra jelentkezett diákok listája: ANDA Tamás (ELTE, MSc), BOTKA Dániel (ELTE, PhD), CSORBA Réka (ELTE, MSc), MIZSEI Regina (ELTE, MSc), PÁLFI Ivett (ELTE, MSc) és SZABÓ

Zoltán (ELTE, PhD). A vándorgyűlésen bemutatott hallgatói előadásokat és posztereket zsűri értékelt, a díjakat idén is a Hantken Miksa Alapítvány ajánlotta fel. A pályázók BSc/MSc és PhD kategóriában versenyeztek. Ez alkalommal mindkét kategóriában csak egy-egy első helyezést osztott ki a zsűri a jelentkezők kis létszáma miatt. A hallgatói kategória I. díját ANDA Tamás (ELTE) poszterbemutatása nyerte el. A PhD kategóriában SZABÓ Zoltán (ELTE) előadását találta a zsűri a legjobbnak.

A rendezvényt a Magyarhoni Földtani Társulat Őslénytani és Rétegtani Szakosztályának vezetősége szervezte FÖZY István elnök és SZIVES Ottilia titkár vezetésével.

Köszönjük a Magyar Természettudományi Múzeumnak, hogy rendelkezésünkre bocsátotta a helyszínt és az informatikai infrastruktúrát, továbbá hálásak vagyunk a Nemzeti Kulturális Alapnak és a Hantken Miksa Alapítványnak anyagi támogatásukért!

SZIVES Ottilia
titkár

In memoriam Lóczy Lajos, Balatonfüreden

2020. november 4.

Dr. LÓCZY Lajos geológus, geográfus akadémikus halálának 100. évfordulója alkalmából 2020. november 4-én a Magyarhoni Földtani Társulat és a Balatonfüredi Önkormányzat magyar juhar emlékfát ültetett és füredi mészkőből készült táblát avatott Balatonfüreden, a Tagore sétányon, Kisfaludy Sándor szobra mellett. CSERNY Tibor köszöntő beszédében méltatta a tudós szakmai pályafutásának legfontosabb eredményeit, és megemlékezett a Mester „A Balaton földrajzi és társadalmi állapotainak leírása” című összefoglaló kötete és a „Balaton tó környékének részletes földtani térképe (M=1:75 000)” megjelenésének 100. évfordulójáról is. Kiemelte, hogy 65 évvel ezelőtt alapították meg Balatonfüreden az ország egyetlen, LÓCZY Lajos nevét felvevő gimnáziumát, amely szintén idén ősszel ünnepelte a felújított iskolaépület átadását. Tolmácsolta a szervezők ószról elhalasztott, és 2021 tavaszára Balatonfüredre tervezett háromnapos ünnepi eseménysorozatra történő meghívását. Felhívta a figyelmet a 2020. évi Magyar Tudomány Ünnepe keretében az Akadémián megrendezésre kerülő „A Balaton kutatása LÓCZY Lajos nyomdokán” – könyvbemutatóval egybekötött emlékülésre is.

Az ünnepi megemlékezés végén az emléktáblánál koszorút helyeztek el a Balatonfüredi Önkormányzat nevében HÁRI Lenke és HOLCZER András alpolgármesterek, a Magyarhoni Földtani Társulat részéről CSERNY Tibor, az ELTE földtudományi tanszékeinek nevében MINDSZENTY Andrea, valamint a Lóczy Gimnázium képviselőjében PESUTHNÉ FERENCZ Zsuzsanna és a gimnázium tanulója.

Az eseményről hírt adott Balatonfüred honlapja és a Füred TV, az elhangzott köszöntő a Társulat honlapján olvasható.

CSERNY Tibor

**LÓCZY Lajos id. emlékezete a
Magyar Tudomány Ünnepe**
(2020. november 11.)

A Magyar Tudományos Akadémia Földtudományok Osztálya és a Magyarhoni Földtani Társulat 2020-ban LÓCZY Lajos, minden idők talán legkiemelkedőbb magyar geológusának és geográfusának emléke előtt tisztelgett a Magyar Tudomány Ünnepe, halálának 100. évfordulóján. A szakmai program BABINSZKI Edit (szerk.): *A Balaton kutatása Lóczy Lajos nyomdokán című*, az évfordulóra, a Magyarhoni Földtani Társulat kiadásában megjelent könyv ismertetésével kezdődött. Az ülésre a járványhelyzet miatt online formában, Zoom meeting keretében került sor. A programról készült összefoglaló ismertetés megtekinthető az MTA honlapján (<https://mta.hu/tudomanyunnepe2020/a-balaton-kutatasa-es-a-legnagyobb-magyar-geologus-is-tema-volt-a-magyar-tudomany-unnepe-111090>), ahonnan elérhető a rendezvényről készült videófelvétel is (<https://www.youtube.com/watch?v=36qpB0eKtIY&t=8450s>).

BUDAI Tamás (a Földtani Társulat elnöke) megnyitóját után BABINSZKI Edit, a könyv szerkesztője ismertette a kötet felépítését és megszületésének történetét, kiemelve HORVÁTH Ferenc szerepét, aki megálmodta ezt a kiadványt, de megjelenését már nem érthette meg.

LÓCZY Lajos életét és munkásságát GÁBRIS Gyula ismertette, majd a halála óta eltelt időszak Balaton-kutatásának eredményeit sorakoztatták fel az előadók. FODOR László a Balaton-felvidék tektonikájáról beszélt, SZTANÓ Orsolya és MAGYAR Imre közértően magyarázta el a „nagy testvér”, a Pannon-tó és a Balaton kapcsolatát, ismertette a tó környékén megmaradt pannóniai üledékeket.

Az üledékes kőzetek mellett a környékbeli vulkánok egykori működése és annak termékei, a vulkáni magmás és törmelékes kőzetek voltak a témája HARANGI Szabolcs előadásának. SEBE Krisztina a felszínt koptató, erodáló szélnek a tóra és a környékére gyakorolt hatásáról adott elő, és kitért a tó keletkezésével kapcsolatos elméletekre is.

A környék földtana, geomorfológiája után következő előadások már magával a tóval foglalkoztak. PÓSFAL Mihály az alga-*virágzás és az ásványkiválások kapcsolatával foglalkozott, elemezte a szervesetlen környezetnek az élővilágra gyakorolt hatását.* VISNOVITZ Ferenc a Balaton iszapjában található gázok kimutatásának új, sekély geofizikai módszerét ismertette.

A rendhagyó előadóülést PÁLFY József zárszava keretezte. Az online ülést több mint 70-en követték a virtuális térben, közöttük FREUND Tamás, a Tudományos Akadémia elnöke, valamint LÓCZY Lajos leszármazottai is. A hallgatóság visszajelzései azt igazolják, hogy a kényszerű körülmények ellenére sikerült méltóképpen megemlékeznünk LÓCZY Lajosról és életművéről.

Piros Olga

Személyi hírek

Az október 23-i nemzeti ünnep alkalmából ÁDER János köztestületi elnök Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetéssel adományozott Dr. SOLTÍ Gábornak a Kárpát-medencei Ökógazdálkodók Szövetsége és a Sárközy Péter Alapítvány a Biokultúráért kuratóriumi elnökének, a bio- és ökógazdálkodás Kárpát-medencei, illetve magyarországi meghonosítása, valamint fejlesztése érdekében végzett munkája elismeréseként.

Magyar Ezüst Érdemkereszt kitüntetéssel adományozott Dr. KOPEK Annamária, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság osztályvezetőjének a Balaton-felvidéki ökoturisztika és a természetvédelem területén végzett szervezőmunkája elismeréseként.

Gyászír

Fájdalommal tudatjuk, hogy Dr. VITÁLIS György tagtársunk november 3-án, egy hónappal 91. születésnapja után tragikus hirtelenséggel elhunyt.

Emléke szívünkben és munkáiban tovább él!